

Programma praktijksymposium

'Palliatieve zorg voor mensen die dak- of thuisloos zijn, verslaafd zijn en/of te kampen hebben met ernstige psychiatrische problematiek'

20 april 2023

13.30 -16.00 (inloop vanaf 13.15)

PZNL heeft accreditatie aangevraagd voor verpleegkundigen, verzorgenden, verpleegkundig specialisten en artsen.

- 13.30 Binnenkomst en welkom. Drs. Esmé Wiegman, Directeur Valente.
- 13.40 Palliatieve zorg voor mensen die dak- of thuisloos zijn. Dr. Hanna Klop, Senior onderzoeker, lectoraat Zorg en Zingeving, Hogeschool Viaa.
- 13.50 Palliatieve zorg, wat houdt dat in? Margriet Wieles, Verpleegkundig Specialist Hospice Kuria.
Wat is palliatieve zorg, traject van palliatieve zorg en wanneer is een cliënt palliatief of terminaal, 4 dimensies waarnaar gekeken wordt als het gaat over de zorg voor deze cliënten, en waar overlijden dak- en thuisloze mensen?
- 14.00 De ouder wordende dakloze. Frank van der Schee, Ervaringsdeskundige, belangenbehartiger en straatadvocaat, Basisberaad Rotterdam.
De ouder wordende dakloze heeft diverse, vaak complexe ziektebeelden als gevolg van het leven zonder huis. Daarnaast multiproblematiek zoals verslaving, schulden, en/of ernstige psychiatrische problemen. Dit complexe beeld wordt geschetst vanuit het perspectief van een ervaringsdeskundige en belangenbehartiger.
- 14.15 Van dichtbij bekeken: samenwerken met een consultant palliatieve zorg. Eline den Hartog, Coördinerend verpleegkundige, Havenzicht.
Hoe vind je – als verpleegkundige en/of social worker - een goede samenwerking vanuit de Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen met een verpleegkundig consultant palliatieve zorg?
- 14.30 Pauze (5 minuten)
- 14.35 Workshop ronde 1 (30 minuten)
- Workshop 1: Ziektebeelden bij een ouder wordende populatie (Eline den Hartog, coördinerend verpleegkundige Havenzicht)**

Eline laat zien welke ziektebeelden er in de laatste levensfase onder deze doelgroep vaak voorkomen en wat er speelt op lichamelijk, psychisch, sociaal en spiritueel vlak, zoals bijvoorbeeld het unfinished business syndroom. Aan de hand van een korte casus laat zij zien hoe iemand uit deze doelgroep op relatief jonge leeftijd al kan overlijden aan heftige aandoeningen. Zij geeft tips om alert te zijn op ziektebeelden en aandoeningen.

Workshop 2: Palliatieve zorg voor mensen die middelen gebruiken (Saskia Buijs, Verslavingsarts Hospice Balade)

Saskia laat aan de hand van casussen zien welke kennis is opgedaan bij de palliatieve zorgverlening aan mensen met een verslavingsachtergrond. Zij staat stil bij verschillende factoren die deze zorg anders maken, zoals eenzaamheid, schuldgevoelens, schaamte (ook bij de zorgprofessional). Ook zal er aandacht besteed worden aan de interacties tussen bekende middelen in de palliatieve zorg en de middelen die al gebruikt werden door de patiënt zoals bijvoorbeeld methadon.

Workshop 3: Herkennen van de palliatieve fase en vooruitkijken (Margriet Wieles, verpleegkundig specialist palliatieve zorg Hospice Kuria)

Margriet neemt je mee in mogelijkheden voor herkennen van ernstige ziekte en de palliatieve fase bij mensen uit deze doelgroep. Juist bij deze doelgroep kan dat soms lastig zijn. Ze gaat het hebben over vooruitplannen, rainy day thinking en de surprise question. En wat doe je dan, als je client of bewoner in de palliatieve fase is, is dat nou zoveel anders?

Workshop 4: Samenwerken in de keten in de zorg voor een ernstig zieke bewoner (Renske Boogaard, verpleegkundig consulent palliatieve zorg Lelie Zorggroep)

Renske neemt je mee in mogelijkheden om samen te werken met zorgverleners in de palliatieve zorg, het inschakelen van een consultatieteam en lokale mogelijkheden zoals de straatdokter of GGD-arts. Aan de hand van een korte casus laat zij zien hoe je dit kunt doen wanneer een bewoner of een cliënt ernstig ziek is. Daarna kun je vragen stellen over het krijgen van advies en het vinden van samenwerkingspartners.

Workshop 5: Samenwerking met palliatieve zorgverleners en begeleiding van het team (Ingrid Bakker gespecialiseerd verpleegkundige palliatieve zorg, Verpleeghuis De Blinkert Leger des Heils)

Ingrid laat zien wat erbij komt kijken als een team met mensen met m.n. Social Work achtergrond gaat samenwerken met zorgverleners uit de palliatieve zorg. Zij neemt je mee in de financieringsmogelijkheden en het belang van een competentiemix in een team nu de doelgroep steeds meer vergrijst op de MO- en BW-locaties. Haar casus laat zien hoe een team kan reageren als een bewoner plotseling ernstig ziek is en welke begeleiding nodig is.

15.05 Wisseltijd

15.10 Workshopronde 2 (30 minuten)

15.40 Hulpmiddelen die je kunt gebruiken. Renske Boogaard (verpleegkundig consulent palliatieve zorg Lelie Zorggroep)

Er zijn veel ondersteunende hulpmiddelen ontwikkeld voor de palliatieve zorg. Enkele hulpmiddelen zullen worden toegelicht. Daarnaast wordt ingegaan op het ontwikkelde draaiboek voor integratie en samenwerking en tussen zorg- en opvanglocaties.

15.50 Afsluiting Esmé Wiegman (Directeur Valente)

Sprekers

Drs. Esmé Wiegman is sinds 2020 directeur van Valente, branchevereniging voor participatie, begeleiding en veilige opvang. Voorheen was zij o.a. bestuurder van PZNL en directeur van de Nederlandse Patientvereniging.

Dr. Hanna Klop is werkzaam als senior onderzoeker (lectoraat Zorg en Zingeving) bij Hogeschool VIAA. Zij was tot 2022 onderzoeker bij het Amsterdam UMC (VUmc). In september 2022 promoveerde zij en verscheen haar proefschrift *Serving the underserved. Towards improving palliative care for persons experiencing homelessness*.

Frank van der Schee is ervaringsdeskundige, belangenbehartiger en straatadvocaat, werkzaam bij Basisberaad Rotterdam en de Nico Adriaans Stichting (NAS). Frank heeft als doel om bruggen te bouwen tussen daklozen en beleidsambtenaren.

Eline den Hartog is coördinerend verpleegkundige CVD Havenzicht (opvanghuis voor dak- en thuislozen) te Rotterdam. CVD Havenzicht heeft een herstel- en verpleegafdeling waar zorg wordt geboden aan dak- en thuislozen met een combinatie van somatische en psychi(atri)sche problematiek.

Drs. Saskia Buijs is arts en werkzaam als eerste geneeskundige/verslavingsarts KNMG bij Novadic/Kentron en arts bij hospice Balade, tevens is zij kaderarts palliatieve zorg.

Margriet Wieles is verpleegkundig specialist pijn en palliatieve zorg bij Hospice Kuria in Amsterdam. Ook is zij verpleegkundig specialist van het palliatief supportteam van het Amsterdam UMC (VUmc). Margriet is als consulent gekoppeld aan de Aak (HVO Querido) en de Majoor Bosshardtburgh (LdH) in Amsterdam.

Renske Boogaard is verpleegkundig consulent palliatieve zorg bij Lelie Zorggroep en bij het Consultatief Palliatief Team (CPT) in Rotterdam. Ze is docent bij de Leerhuizen Palliatieve Zorg en ketencoördinator bij het Netwerk Palliatieve Zorg Rotterdam en Omstreken. Renske is als consulent gekoppeld aan Havenzicht.

Ingrid Bakker is gespecialiseerd verpleegkundige palliatieve zorg en werkzaam bij Specialistisch verpleeghuis de Blinkert (Leger des Heils te Baarn). De Blinkert is een specialistisch verpleeghuis voor mensen met multi-problematiek, bestaande uit somatische zorgvragen in combinatie met psychi(atri)sche-, sociaal-maatschappelijke en/of verslavingsproblematiek.